

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 15—
za pol leta 7-50
za četrt leta 3-80
za 1 mesec 1-30

Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prtiličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 32

Ptuj, 28. decembra 1919

I. letnik

Ptujske finance.

F. Vajda.

Ne le vsak posameznik se ima danes boriti z draginjo, ampak tudi javne uprave občin, okrajev in vseh držav so v težki gospodarski krizi. Ta kriza tudi ptujski mestni občini ni prihranjena.

Proračunski odsek mestnega sosveta je v večdnevnih dolgotrajnih sejah pretresal proračun za upravno leto 1920, se omejil na najnujnejše neizogibne izdatke, ki vendarle v celoti znašajo 3.475.908 K, proti temu pa je pokritja le 2.523.168 K, torej je deficit 952.740 K.

Vzroki tega ogromnega deficita so sledeči:

1. Vsled neznosne draginje so se vsi stroški zvišali; samo draginjske doklade mestnih uslužbencev znašajo okoli 200.000 K.

2. Vsled izjemnih razmer in pomanjkanja premoga so se morali nekateri obrati (kino, pralnica) popolnoma ustaviti, drugi (kopališče) delujejo le od časa do časa.

3. Izostali so dohodki, ki so zadnja leta pokrivali deficit mestnega gospodarstva: podpora mestne hranilnice, na katero sedaj v prehodni dobi ne moremo računati, ter dobiček živilskih kupcij mestne uprave, ki so tudi prenehale.

Da se mestno gospodarstvo vzdrži v ravnotežju, morajo se zvišati prejemki in znižati izdatki.

Prejemki izvirajo deloma iz dohodkov mestnih podjetij (kopališče, pralnica, plinarica, klavnica in hladilnica, žaga, mizarna, pogrebni zavod, oznanjevalni zavod, vozaričina, tehtnica). Cene v teh podjetjih se morajo časi in obratnim stroškom primerno zvišati. Vodje teh obratov pa imajo nalogo, da vestno čuvajo nad tem, da se delavske in strojne moči racionalno izrabljajo in da obrati ostanejo aktivni. Uslužbenci se morajo zavedati, da si odrežejo vejo, na kateri sedijo, ako z malomarnostjo ali celo brezvestnostjo povzročijo propast obratov.

Sodnik je vjel krivo pričo.

Po P. K. Rosegger-ju.

Brenčurjev stari hlapec Joško pride v mesto in praša za sodišče.

„Velika hiša tam na trgu, ki ima nad vrati tiča z dvema glavama; pojdite po stopnicah; v predsobi že čakajo ljudje. Sedite na klop, vas bodo že poklicali“, je rekla stara Mara Jošku.

„Hvala lepa, — je že prav“. — Joško stori tako. Ni mu bilo treba dolgo čakati.

Birič odpre vrata v sobo. Notri sedijo in stojijo ljudje vse navskriž; pri eni mizi gospod sodnik in pred njim božje razpelo z dvema gorečima svečama.

„Naprej, le naprej!“ kriči sodnik hlapcu Jošku; bil bi z obravnavami rad hitro gotov; jutri je božič. „Kako vam je ime?“ praša hlapca.

„Meni?“ se namuzne ubogi Joško.

Drugi vir dohodkov so občinske naklade na razne davke in pristojbine. Akoravno je to sredstvo izboljšanja občinskih financ zelo neprijubljeno, vendar je neizogibno, da se bodo te naklade morale zvišati in se vpeljati tudi nekatere nove dajatve in pristojbine. Ako hoče mestno prebivalstvo imeti ulično razsvetljavo, očiščene ulice in kanale, (kolikor jih je), ako hoče imeti dobro urejeno šolstvo, mora tudi za te namene prispevati več, kakor se zahteva od prebivalcev kakšne vaške občine.

Vsa ta sredstva še znabiti ne bodo zadostovala, da se pokrije ves deficit. Tudi ni čudno. Sedanji ogromni deficit je sad prehodne dobe. Ko bodo zopet nastopile redne razmere, bo izginil tudi deficit. Sedanje prebivalstvo pa je gospodarsko preslabo, da bi nosilo vse stroške te prehodne dobe. Del teh stroškov se bo moral prenesti na poznejša leta, ki bodo gospodarsko močnejša. To se zgodi z najetjem posojila, ki naj krije trenutni primanjklaj in se pozneje polagoma odplačuje, kar se bo lažje prenašalo, ko enkratne prevelike naklade in davščine.

Mnogo stroškov povzroča občini tudi avtonomija in takozvani preneseni delokrog, kjer občina opravlja posle politične oblasti. Avtonomija je političen fantom, katerega je vpljvala avstrijska uprava. S tem je povzročila in povečevala razpor med mestno občino in okrajem. Meščani rabimo kmete in obratno, zato moramo živeti v slogi in se ne smemo dati razdvajati z umetnimi političnimi nasprotstvi. Razumen meščan se ne bo oklepal avtonomije, ki mu povzroča le nepotrebne stroške.

Okrajni zastop v Ptuj.

Dne 22. t. m. se je vršila peta redna seja sosveta, katero je sklical vladni komisar g. Brenčič. Obravnaval se je na tej seji posebno proračun za leto 1920. Predloženi proračun izkazuje prejemkov K 178527-78 in izdatkov K 831731-52 primanjklaj znaša torej K 653203-76

„No, le hitro, hitro!“ pritiska sodnik.

„Kako se jaz pišem? Joška Smrekar-ja me kličejo.

„Koliko ste stari?“

„Oh no“, pravi Joško „saj tega ne bo treba.“

„Tak povejte, koliko ste stari!“

„Pa naj bo v imenu božjem! Tako nekako šestdeset. Blizu pri sedemdesetih. Čas hitro teče.“

„Katoliški ali luterski?“

„Bom pa rajši katoliški.“

„Ste vi z obtožencem v sorodstvu, v sovrastvu ali v njegovi službi?“

„Jaz?“ pravi Joško, s kom? S tem tu? Oh, gospod sodnik, kam pa mislite?“

„Prihranite si take opazke! Vzdignite roko in prisežite!“

„Ja — zakaj pa? Morebiti zaradi tega — le tu; kaj takega pa še ne!“

Sodnik skoči po konci in zavpije: „Zapreti vas dam na mestu, ako se predrznete mi s samo eno besedico še ugovarjati! Roko

Ta primanjklaj bi se naj kril z dokladami, katere je treba zvišati od 60% do 190%. Na prvi pogled nas to visoko zvišanje doklad gotovo osupne. Pomisliti pa je treba, da so bile ves čas vojne vse okrajne ceste skrajno zanemarjene. Celo petletno dobo se za ceste skoraj prav nič ni storilo. Delavci in voznje so se neizmerno podražile, material je na ceni do 100% poskočil. V proračunu je vsled tega že za samo vzdrževanje cest izstavljen znesek 397600 K. Seveda se tudi s tem navidezno visokim zneskom ne bodo mogli delati nikaki čudeži in bomo lahko zadovoljni, ako se bodo ceste kolikor toliko z gramozom navozile in mostovi popravili. Za popravo borovskega mostu je proračunjen znesek 60000 K. Da se to delo mora izvršiti, je naravno. Da bi ne bilo potreba doklade še v večji meri zvišati, se ni postavil v proračun nikak višji znesek za regulacijo Pesnice, Drave, Dravinje, Grajene itd. Za vse te važne vodne zgradbe določa proračun samo malenkostno svoto 15000 K. Pri seji se je naglašalo, da mora te potrebne regulacije, zlasti nujno potrebne regulacijo Pesnice čimprej pričeti država. Ako bo država enkrat v resnici to delo pričela, potem se tudi okraj ne bo branil, da prispeva svoj delež. Seveda se bodo morale v tem slučaju doklade zopet zvišati. Pri splošni draginji ne more dandanes izhajati niti okraj, niti občina s prejšnjimi nizkimi dokladami. Četudi potrebe niso nastale večje, vendar niti tega ni mogoče kriti s splošnimi nizkimi dokladami, ker je vrednost denarja padla.

Okrajni zastop je sklenil dalje protest proti nabiranju nezakonitega vinskega davka. Okrajni zastop se zavzema zato, da se podržavi cesta Maribor-Ptuj-Središče, Rogatec-Ptuj-Sv. Lenart-Radgona, Ptuj-Zavrč-Varaždin. Če se to zgodi, bi se izdatki posebno znižali. Z nameravano ustanovitvijo kmetijske šole v Veliki nedelji določil se je znesek po 5000 K. Želeti je, da tudi občine za to šolo sklenejo prispevke. Okrajni zastop se prihodnje leto ne bo bavil več z nakupovanjem in oddajo raznega blaga, kakor semena, gnojila itd. Priskrbeti hoče samo še za okraj

vzdignite in recite za menoj:

„Jaz prisežem!“

„Jaz posežem!“

„Tako gotovo, kakor mi Bog pomaga!“

„Gotovo mi Bog pomagaj!“

„Vse povedati, kar vem!“

„Vse povedati, kakor vem!“

„Nič zamolčati!“

„Nič zakričati!“

„Resnico in nič več, kakor resnico povedati!“

„Resnico in nič več resnico povedati!“

„Amen!“

„Aman!“

„No, kaj imate povedati?“

„Ja“, pravi Joško, „naš gospod Brenčur Vam izročajo pozdrav, ponižno povabijo jutri opoldne na kosilo, in prosijo, da bi po tisti sod jabolčnika poslali.“

„K— a— a— j!“ se zareži sodnik, Vi niste prava priča?“

„Pa res — da nisem.“

Tako je sodnik vjel krivo pričo.